

TALK OF THE CITY

Από τον Γιώργο Χατζηβασίλη

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Αλέξης Παπαχελάς

Η δημοκρατία χρειάζεται αντοχή στην κριτική

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΜΑΚΡΗ

Ένα περίεργο πράγμα. Οι γελοιογραφίες πονάνε τους πολιτικούς μας και τα δημόσια πρόσωπα γενικά περισσότερο από καθετί άλλο, ακόμη και από ένα πολύ καυστικό άρθρο. Δεν ξέρω το γιατί. Ίσως γιατί χωρίς λόγο αποτυπώνουν ωμά κάποια αλήθεια που δεν αρέσει. Ενδεχομένως ο σκιτογράφος να μοιάζει με τον ψυχαναλυτή που στέκεται απέναντι στον εξομολογητικό «πελάτη» με τρόπο αμείλικτο.

Μπορεί, ακόμη, να έχει χαθεί η αίσθηση του χιούμορ σε μια εποχή που στον δημόσιο διάλογο επικρατούν ο κανιβαλισμός και η ανθρωποφαγία. Ποιος ξέρει!

Το βέβαιο είναι ότι η βιαιότητα αλλά και το επίπεδο των αντιδράσεων στις γελοιογραφίες έχει αλλάξει πολύ σε σχέση με δέκα χρόνια πριν. Προσωπικές επιθέσεις, μπούλινγκ, ακόμη και απειλές, είναι κομμάτι μιας νέας, και ανησυχητικής, ρουτίνας. Εξοργιστικός είναι και ο άθλιος ισοπεδωτισμός της «κερκίδας». Το ένα σκίτσο είναι κακό για την κυβέρνηση γιατί η εφημερίδα δεν πήρε αρκετά λεφτά από κάποια λίστα, το άλλο είναι υπερβολικά μαλακό γιατί μπούκωσε η εφημερίδα από άλλη λίστα. Αντε να εξηγήσεις ότι δεν λειτουργεί έτσι το πράγμα, ότι το πώς βγαίνουν τα σκίτσα είναι μια βαθιά δημιουργική διαδικασία, ότι ο Μακρής, ο Πετρουλάκης, ο Χαντζόπουλος και άλλοι άξιοι συνάδελφοί τους δεν κάθονται μπροστά σε ένα μπλοκάκι περιμένοντας οδηγίες για το τι θα ετοιμάσουν. Και γι' αυτό και ο θυμός είναι σχεδόν οικουμενικός.

Το επίπεδο των αντιδράσεων στις γελοιογραφίες έχει αλλάξει πολύ σε σχέση με δέκα χρόνια πριν. Ελπίζω οι πολιτικοί να ξαναβρούν το χιούμορ τους.

Έχει αυξηθεί και ο σεβασμός μου στους σκιτογράφους, που τολμούν να κάνουν τη δουλειά τους αιχμηρά, χωρίς να λαϊκίζουν

Τους βολεύει βέβαια τους πολιτικούς και κάθε άλλον να αποδίδουν στο σκίτσο αλλότρια κίνητρα. Νομίζουν ότι έτσι ξεγελούν τον αναγνώστη – πολίτη που δεν συγκαταλέγεται στην ομάδα των ταλιμπάν τους, που θα πιστέψουν οτιδήποτε προκειμένου να υπερασπιστούν τον... αρχηγό.

Μολογώ πως με τα χρόνια, και ειδικά στις μέρες μας, έχω αποκτήσει έναν ιδιότυπο «σεβασμό» για όσους ασχολούνται με την πολιτική. Δεν εννοώ σεβασμό που ευνοούζει την κριτική απόσταση, κάθε άλλο. Αλλά αναγνωρίζεις σε κάποιον, άσχετα από το τι πιστεύει, ότι παίρνει το ρίσκο να μπει στην ανθρωποφαγική κρεατομηχανή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και της απόλυτης τοξικότητας. Ίσως μπορώ να καταλάβω το για-

τί έχουν πέσει οι αντοχές τους απέναντι στο χιούμορ μέσα σε αυτό το περιβάλλον.

Ταυτόχρονα όμως έχει αυξηθεί και ο σεβασμός μου στους σκιτογράφους, που τολμούν να κάνουν τη δουλειά τους αιχμηρά, χωρίς να λαϊκίζουν. Που αντέχουν το μπούλινγκ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τις απίθανες προσωπικές επιθέσεις, ακόμη και τις ξεκάθαρες δήθεν μάγικες απειλές από αυτόκλητους παράγοντες. Η δημοκρατία θέλει πολιτικούς με αντοχή στην κριτική και στο σκίτσο. Και σκιτογράφους με αντοχή στην αθέμιτη πίεση και στη δολοφονία χαρακτήρων.

Ελπίζω οι πολιτικοί να ξαναβρούν το χιούμορ τους. Οι σκιτογράφοι μας σίγουρα δεν θα χάσουν το δικό τους.

ΑΥΓΗ Θανάσης Καρτερός

Να κάνουμε ό,τι πρέπει, για να προκάνουμε

Δύσκολοι καιροί για τον Μπτσοτάκη. Οι μέρες της αφθονίας του, της άψογης εικόνας, της γεωμετρικής ρητορικής και της υψομετρικής αυτοπεποίθησης δεν είναι απλώς μετρημένες. Είναι τελειωμένες. Οριστικά και αμετάκλητα. Κι αυτό φαίνεται στον λόγο, στις κινήσεις, στα νεύρα, στην αστάθεια, στις πολιτικές κακοτεχνίες και τις φραστικές αντινομίες που τον χαρακτηρίζουν τον τελευταίο καιρό. Εσείς φέρατε τα Μνημόνια, έφτασε να πει στον Τσίπρα, επιβεβαιώνοντας ότι δεν θέλει να δει την άβυσσο που προετοίμασε. Η άβυσσος, όμως, τον βλέπει. Δύσκολοι καιροί για τον Μπτσοτάκη. Τον κατατρέπει η αποτυχία της πανδημίας, η ατέλειωτη ανθρώπινη αλυσίδα των θυμάτων, και καταφεύγει στη μαύρη κωμωδία μιας επιτυχίας που μόνο αυτός βλέπει και αναγνωρίζει. Επιδόσεις, συγκρίσεις και μέσοι όροι επιστρατεύονται για να κρύψουν ό,τι είναι αδύνατον πια να κρυφτεί: Το δράμα μέσα κι έξω από τα νοσοκομεία. Την τραγω-

Στο θολωμένο του μυαλό όλα βαίνουν καλώς, το μέσο εισόδημα αυξάνεται, η καταναλωτική δαπάνη ανηφορίζει και το πρόβλημα είναι τα ΜΜΕ που λατρεύουν το θέμα της ακρίβειας.

δία εκείνων που χάνονται χωρίς να έχουν τη βοήθεια που τους πρέπει. Τον αγώνα και την αγωνία όσων δίνουν τη μάχη κι έχουν ξεπεράσει πλέον τα όριά τους.

Δύσκολοι καιροί για τον Μπτσοτάκη. Τον πολιορκεί το κύμα της ακρίβειας που εξανερμίζει εισοδήματα, αδειάζει ψυγεία, πνίγει επιχειρήσεις, σαρώνει βεβαιότητες, συσσωρεύει ανασφάλειες. Η μέθοδος δεν βλέπω, δεν ακούω, αρνούμαι την πραγματικότητα έρχεται πάλι να διαψεύσει με πλαστά στοιχεία και στατιστικές τη σκληρή εμπειρία. Στο θολωμένο του μυαλό όλα βαίνουν καλώς, το μέσο εισόδημα αυξάνεται, η καταναλωτική δαπάνη ανηφορίζει και το πρόβλημα είναι τα ΜΜΕ που λατρεύουν το θέμα της ακρίβειας. Και ο Τσίπρας. Πάντα.

Δύσκολοι καιροί για τον Μπτσοτάκη. Αντέχει το βάρος της πανδημίας, το άχθος της ακρίβειας, αλλά δεν μπορεί να διαχειριστεί τη φθορά της εικόνας του. Η φούσκα του, που δημοσία δαπάνη πήρε διαστάσεις Ηγέ-

τη, είναι πλέον διάτρητη, ζαρώνει, γίνεται ανέκδοτο, σαρκασμός και καλαμπούρι. Τα σταφύλια της οργής σερβίρονται ήδη στο τραπέζι του. Κι αυτή τη φθορά, που καταγράφουν ακόμα και οι πιο φιλικές δημοσκοπήσεις και τα συγγενικά ΜΜΕ, γίνεται όλο και πιο φανερό μέσα στους κύκλους της εξουσίας και έξω από αυτά. Ενώ ο τρόπος που αντιδρά επιτείνει τη φθορά του.

Δύσκολοι καιροί για τον Μπτσοτάκη. Τόσο δύσκολοι, ώστε να μπαίνει στην ημερήσια διάταξη, για τον ΣΥΡΙΖΑ πρωτίστως, τι πρέπει να γίνει για να μην προκαλέσει η πτώση του ανέκδοτες βλάβες στη Δημοκρατία. Να μην πάρει κόσμο στον λαιμό του. Να εδραιωθεί η πεποίθηση ότι κανένα χάος δεν θα τον διαδεχτεί. Να πτηθεί η μπακαλική της απαισιοδοξίας περί μη εναλλακτικής λύσης. Να προετοιμαστεί αποφασιστικά, και πειστικά, η επόμενη μέρα. Να κάνουμε ό,τι πρέπει, για να προκάνουμε...